

ergo sunt plures sensus specie q̄. 5. An̄s patz quia visus hominis est i anima que indiuisibilis est visus autem serpentis est in aia diuisibili. Item virtutis organice sunt diuerse quarū organa sunt diuersa sed animalia respirantia z non respirantia habēt diuersa organa ergo habent diuersum olfactum.

Item ea que sunt eiusdem rationis possūt equari s̄ nūq̄ homo z lix possunt equari qz lix semper melius videt quia nos aper auditū zc. si dicas visus lincis est perfectior in esse qualitatis non aut in eē visus hoc nil valet qz quero in eē cuius qualitatis est perfectior. Item pot̄ dicendum est oppositum.

Tertio af q̄ sunt duo visus qz visus habz duo obiecta p se primo scz colorem z lucē ergo non est vna potentia. Forte dicis q̄ visus p se primo cognoscit lumen. Contra obiectum primum ipsius potētie extendit se ad omnia cognoscibilia ab illa potētia sed non omne visibile est lumen ergo esse visibile non p se primo conuenit lumen quia quod conuenit alicui p se primo conuenit sibi conuertibiliter. Forte dicis q̄ sensus visus est vnus quia illud quod principaliter videtur esse vnum scz lumē quod pot̄ dici videri p se primo qz videtur sine alio z non ecōuerso. Sed contra. Hoc modo posset dici q̄ sensus tactus est vnus quia principale tangibile est vnus scz caliditas

Quarto af quod vnitas z multitudo sensuū non est ex obiecto. quia effectus non est perfectior sua cā sed potentia est magis vna q̄ suum obiectum quia suū obiectum est vnū vnitate ḡnis vel sp̄i potentia autem habet vnitatem realem. Item potētie specie distincte p̄sit habē eundē actum. quia lux sol z calor produciunt eundē calorem specie z similiter motus localis. Item sol z homo generant eundē hominem Et aliq̄ eadē potētia pot̄ in diuersa obiecta vñ idē calor indurat lutū z facit ceram mollem.

Quinto arguitur q̄ sensus distinguuntur per organa z per media quia hoc modo ph̄s probat hic numerū sensuum. Primo scilicet ex parte mediorū secundo ex parte organorum vel instrumentorum.

Tercio ex parte sensibilium. Item hoc modo distinguit albertus.

Sexto quodlibet sēnsibile per se habet proprium sensū sed sensibilia cōmunia sūt sensibilia per se ergo habent proprium sensum vel detur ratio quare sensibilia per se cōmunia nō ita bene diuersificant potentias sicut sensibilia per se propria. Item vnus ē intellectu circa omnia intelligibilia ergo per vnū sensum possumus cognoscere oīa sēnsibilia.

Septimo sensus interiores sunt distincte potētie z tamen oēs habent idem obiectum quia nichil est obiectum sensus cois quin sit obiectum ymaginatie. Item aliquando vnus sensus est circa duo obiecta vt visus circa lumen z tenebras. Item oīs sensus est intra carnem ergo omnis sēsus ē interior sensus etiam tactus est in corde scdm auicēnam.

Octauo arguitur qz sēsus exteriores distinguuntur ex parte organorum vel ex parte mediorū. s̄ media non sūt nisi tria scz aqua caro z aer. Forte dicis q̄ sēsus distinguuntur p diuersos modos imutandi a suis obiectis vnde calor causat imutationem naturalem z spirituaalem qñ tangitur. Contra duo sunt sensus tactus vt supra dictum est z tamen non est nisi vnus modi imutandi. Forte dicis qd̄ sensus tactum sūt duo qz qualitates tangibiles non sunt eiusdem generis primi. Contra vnus visus est circa co-

lorem z lucem z tamen ista non sunt eiusdem generis primi nec sensus distingunt per organa quia quilibet sensus est in eodem organo cū tactu qz tactus est fundamentum ad omnes sensus. Item idem tactus sēnt caliditatem z dolorem quando neruus diuiditur z tamen ista sūt diuersa obiecta visus etiam per se cognoscit colorem z magnitudinem que sūt diuersorum generum. Sensus etiam communis per se cognoscit magnitudinem z figuram que sūt in diuersis predicamentis z tamen est vnus sensus ergo potentia non diuersificantur p obiecta. Forte dicis q̄ tactus non percipit dolorem primo s̄ qlitates primas que sunt eius obiectum. Contra ita bene percipit dolorem sicut visus percipit colores medios.

Hono af qd̄ medium immutatur realiter z naturaliter a calore qz naturaliter immutatur a calore z frigiditate s̄ color sequit̄ ex commitione istarū qualitātū ergo in aere potest esse color z hoc patet in nubib⁹ quas non viderem⁹ nisi essent colorate itē.

Ad primum dicit̄ superi⁹. Ad aliud dicit̄ quidam q̄ per olfactū percipimus omnem odorem s̄ non scim⁹ discernere propter propinquitatem nostri odoratus ad cerebrum in omnibus tamen isti sensus sunt eiusdem speciei licet subiecta differant sicut caliditas est eiusdem speciei in igne z in lapide. De talpa dicit albertus libro. 22. de animalibus q̄ habet loca oculorum s̄ non oculos. Alius dicit q̄ sub pellicula habz paruum lumen quo videt se esse extra terram fodendo natura solers z sollicita secundum albertum hic c. 131. aperuit oculos pelle qz cibū venatur sub terra z sepe est in ea ideo non potest ferre magnam lucem solis quando erit.

Ad secundū dicit̄ q̄ visio hominis non est in anima sed in potentia que est in composito ex anima et corpore. Et in eodem est species sensibilis. Sed contra supradictū est q̄ species sensibilis est sine materia ergo nō est in composito ex materia z forma sed est cōiuncta materie dicendū qd̄ sol⁹ intellect⁹ abstracta materia sensus tamen dicitur esse susceptiuus specterum sine materia propter causam supra positam. Ad aliud patet ex dictis z magis patebit inquirendo de sensibus interioribus hominis z aliorum animalium an sint eiusdē speciei.

Ad tertium dicitur qd̄ obiectum visus est color vt est quoddam magis commune ad calorem prope dictum z ad lucem. Sed vtrū de istis dicatur color vniuoce videtur q̄ non quia in primo de anima. c. 8. dicit̄ qd̄ ratio animalis secundū vnū quodq̄ est altera ergo ratio coloris etiā est altera idest equoca Respondet albertus ibidem q̄ illa greca translatio est incoirecta vnde in arabico dicitur vtrum vna ratio ipsius anime sit sicut animalis aut sit secundū vnū quodq̄ altera. Vel dicitur quod ratio coloris vt generis est vna sed secundum esse quod habet in diuersis speciebus est altera. Si dicatur nulla potentia vna extendit se ad corruptibile et icorruptibile sed lux solis est icorruptibilis z non color negatur primum quia intellectus intelligit corruptibilia z icorruptibilia que genere phisico differunt.

Ad. 4. supra dictū est. Nec inconuenit duas potentias habere eundem actum transeuntem non autem immanentem. Et eadem potētia propter diuersam dispositionem passi producit diuersos act⁹ transeuntes.

Ad. 5. dicitur quod ille distinctiones nō sunt pri-